

**Ældre Sagens
forslag til
finanslov 2025**

Ældre Sagens forslag til finanslov 2025

Danskernes tillid til vores velfærdsmodel smuldrer: Ældreplejen er i årevis blevet udsat for besparelser, der er alvorlig mangel på plejehjem, og sundhedsvæsenet er ikke parat til et stigende antal ældre patienter. Hertil kommer, at mange pensionisters økonomi er blevet presset af høj inflation og forsinket regulering. Derfor er der behov for at gøre noget for både at skaffe flere plejehjemspladser, styrke sundhedsvæsenet og udfylde efterslæbet i pensionen.

Den høje inflation og en forsinket regulering af pensionen har betydet, at pensionister har set deres købekraft falde markant. Mens lønnen for erhvervsaktive stiger, halter pensionen stadig bagefter. Ifølge OECD er Danmark et af de lande, hvor pensionens købekraft blev udhulet mest i 2022, hvor inflationen var på sit højeste. Det er ikke rimeligt! Ældre Sagen har et økonomisk ansvarligt bud på at løse dette problem for pensionister og andre modtagere af overførselsindkomst.

Antallet af ældre stiger, fordi vi lever længere. Uanset at vi i dag i gennemsnit er ældre, før vi typisk bliver syge og får behov for hjælp, vil antallet af ældre med behov for hjælp vokse kraftigt i de kommende år. Derfor er det helt uholdbart, at plejehjems kapaciteten ikke er vokset de seneste tyve år. Det har betydet, at kommunerne har strammet visitationen til plejehjem voldsomt. Således har i størrelsesordenen 80 pct. af plejehjemsbeboerne i dag demens eller andre alvorlige kognitive problemer. Der er behov for en ambitiøs plan og en bred politisk aftale om at skaffe flere plejehjemspladser.

Manglen på plejehjem er en stor belastning for pårørende, især ægtefæller, der i praksis er bundet til 24

timer i døgnet at passe på deres demenssyge mand eller kone. I det hele taget ved vi, at pårørende til svækkede ældre i dag yder en kæmpe indsats, og at det ofte er en meget stor belastning, der har alvorlige konsekvenser for helbred og for ens indsats på arbejdsmarkedet. Det er en meget kompleks og uoverskuelig opgave at hjælpe en meget syg og svækket nærtstående. Men alt for ofte inddrages pårørende ikke. Vi savner en bedre og struktureret tilgang hos pleje- og sundhedspersonalet til at hjælpe og involvere de pårørende.

Der er et stigende antal ældre patienter, og udviklingstendensen i sundhedsvæsenet er, at behandlingen flyttes fra sygehus til det nære sundhedsvæsen. Her er det dybt bekymrende, at kompetencerne ikke er fulgt med. Ældre Sagen mener, at der skal være ensartet høj faglig kvalitet, uanset hvor i landet man behandles – vi siger nej til postnummerlotteri. Der er behov for at få lægelige kompetencer med viden om ældre tættere ind i det nære sundhedsvæsen.

Har Danmark råd? Svaret er et klart JA. Dansk økonomi er et godt sted, der er overskud på de offentlige finanser. Det skyldes især, at vi som følge af velfærdsaftalerne i 2006 og 2011 arbejder længere, udskyder at trække på pensionsordninger og betaler skat af lønindkomst højere op i vores alder end tidligere. Det er nu, politikerne på Christiansborg skal handle for at sikre, at vores ældre og pårørende får den støtte og de ressourcer, de har behov for. Her er Ældre Sagens bud på de vigtigste prioriteringer for Finansloven 2025. Fire forslag, der understøtter vores mål om at sikre en tryk og værdig alderdom for alle:

En rimelig pension

Flere plejehjemspladser

Mere støtte til pårørende

Tryghed for ældre patienter

Ældre Sagens forslag til Finanslov 2025

En rimelig pension

Fremryk reguleringen af folkepensionen og andre forsørgelsesydelse, som i disse år halter efter priser og lønninger.

Folkepensionen følger lønudviklingen på det private arbejdsmarked. Det er rigtig godt. På den måde får de, der gennem et langt liv har bidraget til velfærdssamfundet, også andel i velstandsudviklingen.

Som reglerne er i dag, reguleres folkepensionen hvert år med den samme procentsats, som årslønnen på det private arbejdsmarked er steget med to år tidligere.

Tidligere er priser og lønninger steget nogenlunde jævnt fra år til år, så forsinkelsen har ikke været et stort problem.

Men i 2022 gik det galt. Vi blev ramt af den højeste stigning i priserne i 40 år, og samtidig var regulering-

gen af pensionen den laveste i mere end 20 år. Det har udhulet folkepensionen. Det samme gælder førtidspensionen og andre forsørgelsesydelse, der også reguleres med to års forsinkelse.

Fremryk reguleringen

Regeringen, SF og Enhedslisten har i december 2023 indgået en politisk aftale om at forhøje ældrechecken med 5.000 kr. i 2025. Det vil bringe købekraften for folkepensionister, der modtager ældrecheck, tilbage på niveau med 2019.

Men det hjælper ikke hovedparten af folkepensionisterne og andre modtagere af forsørgelsesydelse. Ifølge Økonomiministeriets prognose fra maj 2024 forventes den almindelige regulering pr. 1. januar 2025 at være 3,9 pct. for folkepensionen og 3,6 pct. for andre forsørgelsesydelse, hvor der betales bidrag til Obligatorisk Pensionsordning.

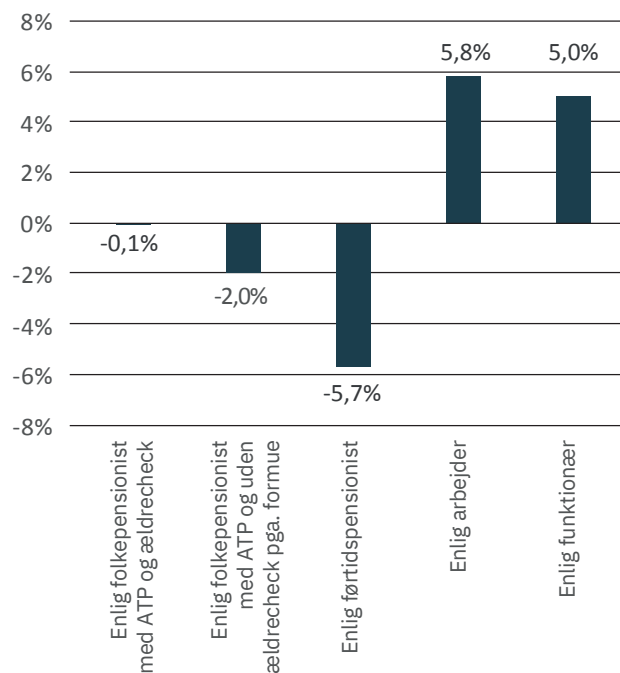
Med denne regulering vil købekraften af folkepensionen (ekskl. ældrecheck), førtidspensionen og andre forsørgelsesydelse fortsat være lavere i 2025, end den var i 2019 før corona- og inflationskrisen.

Dvs. at pensionister uden ældrecheck kan købe mindre for deres pension i 2025, end de kunne i 2019. Omvendt er købekraften steget for de erhvervsaktive, som har fået store lønstigninger.

Problemet kan løses, uden at det koster noget på lang sigt. Nemlig ved at fremrykke reguleringen af folkepensionen og andre forsørgelsesydelse, så ydelserne forhøjes ekstraordinært nu efterfulgt af en afdæmpet regulering senere hen. Det har Ældre Sagen foreslået siden 2022. Det er desværre endnu ikke sket. Der er fortsat behov for at fremrykke reguleringen for at genetablere pensionisternes købekraft og mindske efterslæbet i forhold til lønmodtagerne.

Senest har statsansatte – med den overenskomst, der er indgået i 2024 – fået fremrykket lønstigninger, så de kan indhente de privatansatte, der fik pæne lønstigninger allerede i 2023.

Fig. 1. Udvikling i købekraft 2019-25

Note: Købekraften er pension hhv. løn minus skat, korregeret for stigningen i forbrugerpriserne.

Kilde: Egne beregninger på Økonomiministeriets familietypemodell 2024_03_11 med inflation 2023 og 2024 og lønstigning 2023 opdateret svarende til Økonomisk Redegørelse maj 2024.

Ældre Sagen foreslår

- **Reguleringen af folkepensionen og andre forsørgelsesydelse fremrykkes**, så ydelserne forhøjes ekstraordinært med 5 procentpoint pr. 1. januar 2025 ud over den almindelige regulering.
- **Den fremrykkede regulering udlignes ved en afdæmpet regulering senere hen**, så de offentlige udgifter og holdbarheden af dansk økonomi ikke påvirkes på langt sigt. Den afdæmpede regulering kan fx starte i 2026, hvor Økonomiministeriet forventer en regulering af folkepensionen på 5,6 pct. (uden de ekstra 0,45 pct. for afskaffelsen af store bededag), mens der kun forventes en stigning i lønningerne på 3 pct.

Økonomi

- En fremrykning af reguleringen af folkepensionen og andre forsørgelsesydelse med 5 procentpoint pr. 1. januar 2025 vil indebære merudgifter for staten i størrelsesordenen ca. 8,5 mia. kr. i 2025 efter skat og tilbageløb. Heraf udgør merudgifterne til en fremrykning af reguleringen af folkepensionen og førtidspensionen henholdsvis ca. 3,9 mia. kr. og ca. 1,3 mia. kr. De resterende ca. 3,3 mia. kr. vedrører andre forsørgelsesydelse som dagpenge, kontanthjælp og SU mv.
- På langt sigt vil forslaget ikke indebære øgede offentlige udgifter, da der er tale om en fremrykning af reguleringen – ikke en permanent forhøjelse af ydelserne

Ældre Sagens forslag til Finanslov 2025

Flere plejehjemspladser

Nedsæt et partnerskab, der skal have til formål at sikre, at antallet af plejehjemspladser står mål med antallet af svækkede ældre med behov for døgnpleje.

Centralt i ældrereformen står selvbestemmelse og valgfrihed. Aftalepartierne bag ældrereformen har samtidig sendt et vigtigt signal med en ambition om at styrke det frie plejehjemsvalg, at ligestille offentlige og private leverandører, hvad angår afregningspriser, samt at fordoble antallet af alternativer til kommunale plejeboliger svarende til ca. 3.000 nye boliger i form af friplejehjem og lokalplejehjem¹.

Men hvis selvbestemmelse og valgfrihed på plejehjemsområdet skal være mere end blot en teoretisk mulighed, er indsatsen nødt til at være langt mere vidtrækkende.

Udvid plejehjemskapaciteten

Der er ikke et simpelt facit på hverken det rette antal eller den rette dækningsgrad for plejehjemspladser. Men der hersker ikke nogen tvivl om, at udviklingen på plejehjemsområdet ikke er fulgt med den kraftige vækst i antallet af ældre. Det fastslås blandt andet af VIVE i en kortlægning lavet på vegne af Social-, Bolig- og Ældreministeriet i 2023. Her blev det dokumenteret, at der på landsplan i 2021 i gennemsnit var 23 pct. færre plejeboliger pr. 1.000 80+-årige end i 2010. Flere ældre skal dermed deles om færre plejehjemspladser².

På samme måde har Ældre Sagen dokumenteret, at dækningsgraden for plejehjemspladser ift. antal 80+-årige er faldet fra 20 pct. i 2010 til 14,0 pct. i 2024³. Årsagen skal dels findes i det stigende antal ældre, men i høj grad også i en plejehjemskapacitet, som nærmest har været stagneret.

1 https://www.sm.dk/Media/638490573249130235/Aeldrereform_aftaletekst_apr2024.pdf

2 <https://www.vive.dk/da/nyheder-og-debat/2023/flere-aeldre-skal-deles-om-faerre-plejeboliger/>

3 <https://www.aeldresagen.dk/maerkesager-og-resultater/maerkesager/plejehjem/fakta/antal-plejeboliger-i-danmark>

Konsekvenserne af flere ældre ses bl.a. i Redegørelse for ældreområdet 2024, hvor det er opgjort, at antallet af ældre, der har været på venteliste til en plejehjemsplads, er steget med knap 2.000 personer fra 2016 til 2022⁴. Og det er vel at mærke kun de ældre, der er sluppet igennem kommunens visitation.

Et om muligt endnu større problem kan ses i de henvendelser, Ældre Sagen får fra vores medlemmer. Her hører vi fra frustrerede pårørende, som fortæller om en næsten umulig kamp for en plejehjemsplads. Man bliver bl.a. mødt med en umenneskeligt stram visitation, hvor flere bliver talt fra overhovedet at søge om en plejehjemsplads eller får afslag trods udtalt fysisk og kognitiv svækkelse. Det har ikke bare store konsekvenser for de svækkede ældre, men også for de pårørende, som ofte når at slide sig selv helt ned, mens de hjælper og støtter deres kære⁵.

Kapacitetsudfordringen på plejehjemsområdet er allerede nu massiv, men vil kun blive endnu større. Antallet af 80+-årige forventes at stige fra 320.000 i 2024 til 420.000 allerede i 2030⁶. Det stigende antal ældre vil nødvendigvis resultere i flere ældre med multisygdom, demens og behov for døgnpleje.

Alene for at fastholde den nuværende dækningsgrad vil der være brug for mere end 14.000 ekstra plejehjemspladser i 2030. Derfor bør Finanslov 2025 understøtte en tilstrækkelig udvidelse af plejehjems-kapaciteten, så det ikke er manglende boligkapacitet eller økonomi, som bliver styrende for visitationen til plejehjem, men i stedet de svækkede ældre og de pårørendes ønsker og behov, der er afgørende. Så kan vi tale om reel selvbestemmelse og valgfrihed.

4 https://www.sm.dk/Media/638447961815114419/Redeg%3%b8relse_om_%c3%a6ldreomr%c3%a5det_2024.pdf

5 <https://www.aeldresagen.dk/maerkesager-og-resultater/presse/nyheder/paarorende-sluder-sig-ned>

6 Kilde: Danmarks Statistik (www.statistikbanken.dk, BEFOLK1 og FRDK123)

Ældre Sagen foreslår

Ældre Sagen foreslår, at der nedsættes et partnerskab med centrale aktører, der har til formål at sikre, at antallet af plejehjemspladser står mål med antallet af svækkede ældre med behov for døgnpleje. Partnerskabet nedsættes under og faciliteres af Social-, Bolig- og Ældreministeriet.

Partnerskabet skal bl.a.:

- Årligt redegøre for udviklingen i plejehjems-kapaciteten og for partnerskabets drøftelser om, hvordan man kan sikre tilstrækkelig plejehjems-kapacitet i Danmark fremadrettet.
- Identificere de økonomiske og lovgivningsmæssige barrierer, der potentielt står i vejen for en udbygning af plejehjems-kapaciteten.
- Fremlægge bud på en konkret plan, der kan sikre det nødvendige antal plejehjemspladser.

- Fremlægge en konkret og forpligtende plan, der kan sikre, at nyetablerede såvel som eksisterende plejehjem lever op til målgruppens behov, herunder at de fysiske rammer understøtter mennesker med demens.
- Sikre, at der parallelt med fokus på at bygge flere plejehjemspladser afsættes økonomiske midler til at understøtte driften af det ekstra antal plejehjemspladser.

■ Økonomi

- Der afsættes 2 mio. kr. årligt i perioden 2025-2028 til etablering og drift af partnerskab, herunder nødvendige undersøgelser, konsulentbistand mm.

Ældre Sagens forslag til Finanslov 2025

**Mere støtte
til pårørende**

Etablering af et nationalt videns- og rådgivningscenter for pårørende og pleje- og sundhedspersonale.

Danmark står overfor en betydelig udfordring: Pårørende mangler én central kilde til støtte og rådgivning, mens pleje- og sundhedspersonalet savner en struktureret tilgang til at involvere og assistere dem.

Dette resulterer ofte i, at inddragelsen af pårørende enten sker sporadisk eller slet ikke, hvilket er langt fra tilfredsstillende, især i lyset af den stadig voksende byrde, som pårørende står overfor i dag¹.

96%

oplever, at deres opgaver er vokset

78%

kender ikke til tilbud, der kan hjælpe og støtte dem som pårørende

40%

ønsker mere viden og rådgivning omkring muligheder for hjælp

1. Undersøgelse om voksne børn af hjemmehjælpsmodtagere, Danmarks Statistik for Ældre Sagen januar 2024.

Etabler et nationalt videns- og rådgivningscenter

Ældre Sagen foreslår, at der etableres et nationalt videns- og rådgivningscenter – et samlingspunkt, der har til hensigt at tilbyde både pårørende og pleje- og sundhedspersonale den nødvendige støtte, viden og vejledning.

Centeret vil fungere som et fyrtårn for hjælp og vejledning, tilgængeligt via telefon og online uden for kommunernes normale åbningstider – noget, der er særligt vigtigt i akutte situationer. Det vil også tilbyde online kurser, gruppeforløb og øvrige netværksaktiviteter, der har til formål at styrke pårørendes færdigheder, forståelse og relationer.

Desuden vil centeret fungere som et lærings- og uddannelsescentrum for medarbejdere inden for pleje- og sundhedssektoren. Gennem rådgivning, kurser og workshops vil personalet få mulighed for at udvikle deres samarbejdsevner og forståelse, hvilket vil forbedre deres evne til at støtte og samarbejde med pårørende på en mere indsigtsfuld måde. Dette vil løfte pleje- og sundhedssektorens serviceniveau, forbedre livskvaliteten for både pårørende og ældre borgere, og give medarbejdere et solidt fagligt fundament i samarbejdet – til stor gavn for alle involverede parter.

Ældre Sagen foreslår

Ældre Sagen foreslår, at der afsættes 30 mio. kr. årligt til etableringen og drift af et sådan nationalt videns- og rådgivningscenter for pårørende og pleje- og sundhedspersonale.

Erfaringer fra Sverige

I 2008 etablerede Sverige *Nationellt kompetencecentrum anhöriga*, som har til formål at samle viden og erfaringer fra pårørende og deres organisationer, medarbejdere i ældresektoren og andre sociale sektorer, samt fra politisk og organisatorisk niveau og forskere. Centeret udvikler metoder til at støtte og inddrage pårørende og tilbyder efteruddannelse til medarbejdere¹.

---

¹ <https://anhoriga.se>

Ældre Sagens forslag til Finanslov 2025

Flere ældrelæger og tryk behandling til ældre svækkede patienter i det nære sundhedsvæsen.

Ældre patienter lider ofte af flere sygdomme og har brug for pleje og behandling fra både sygehus, almen praksis og kommune. Patienterne bliver ofte udskrevet fra sygehus til videre pleje og behandling på midlertidige pladser i det nære sundhedsvæsen. Mens behandlingen er flyttet fra sygehus til det nære sundhedsvæsen, er kompetencerne ikke fulgt med.

Høj kvalitet og tryk behandling

Der skal være ensartet høj kvalitet og en tryk behandling - uanset hvor i landet man behandles. Det kræver udvikling og investering i et nært sundhedsvæsen

med flere læger til flere ældre. Der er brug for at styrke geriatriske tilbud til ældre, herunder en langsigtet opnormering af uddannelsesstillinger og speciallægestillinger i geriatri på sygehuse, særligt uden for de store byer, så læger kan arbejde på tværs af sektorer. Læger skal være til stede, hvor svækkede ældre tilbydes behandling uden for sygehus. Som det er i dag, efterlades ældre, multisyge patienter uden tryk for at få den nødvendige opfølgende og forebyggende behandling.

Personalet fra sygehuse og i det nære sundhedsvæsen skal samarbejde om at forebygge væsentlig flere indlæggelser, end tilfældet er i dag. Der er brug for læger i det nære sundhedsvæsen – både for at sikre tryk og trivsel til ældre og for at forebygge indlæggelser.

Tryghed for ældre patienter

Ældre Sagen foreslår

For at opnå en tryk behandling i det nære sundhedsvæsen til ældre patienter med flere sygdomme skal der være læger til ældre i det nære sundhedsvæsen. Derfor foreslår Ældre Sagen at:

- Læger tilknyttes fast midlertidige sengepladser, hvor der ydes behandling, fx enten digital eller fysisk stuegang med læger fra almen praksis eller geriatri.
- Behandlingsansvar fra hospital på 72 timer efter udskrivelse udvides efter behov for ældre med høj skrøbelighed (best practise med model for fx "Kom Trygt Hjem" på Sygehus Lillebælt og i Kolding udvides til landsdækkende indsats).
- Læger, sygeplejersker og/eller paramedicinere samarbejder om at forebygge akutte indlæggelser (fra best practice med modeller for samarbejde i fx Odense og Middelfart til landsdækkende indsats)
- Nem adgang til geriatrisk udredning og behandling uden indlæggelse, fx ved videokonferencer, hvor egen læge og patient og evt. pårørende er med online; subakut geriatri på alle akutsygehuse; og/eller deltidsydernumre til geriater i områder med langt til sygehus.
- Læger kan visitere til ældrepleje, sygepleje, rehabilitering og forebyggende indsatser som fx ernæring, træning og socialt tilbud (inkl. "social prescription").
- Almen praksis skal have mere tid i konsultationer til patienter med komplekse behov.
- Ældre patienter skal ikke udskrives og hjemsendes om natten og har patientrettigheder som patienter i sygehusvæsenet i det nære sundhedsvæsen (ingen brugerbetaling på midlertidige pladser og på kørslen dertil/-fra).

■ Økonomi

Ældre Sagen foreslår, at der som en del af regeringens sundhedspakke på 5 mia. kr. fra 2023 afsættes 1 mia. kr. til investering i det nære sundhedsvæsen, herunder kvalitetsmål, effektmåling og evaluering for at sikre tryk behandling i det nære sundhedsvæsen til ældre med flere sygdomme.

Fakta

- Omkring 43 pct. 80+-årige (godt 130.000) har kontakt til både sygehus, kommune og almen praksis. Ældrepleje og sundhedsvæsen kan ikke tænkes hver for sig.
- Med udsigt til at de knap 304.500 80+-årige i 2023 forventes at være steget med ca. 117.000 i 2030 – en stigning på 38,5 pct – er det afgørende at indrette sundhedsvæsenet ud fra gruppen af ældre patienter, hvad enten de også er plejehjemsbeboere eller modtager hjemmehjælp.
- Indlæggelser på grund af bl.a. dehydrering, blærebetændelse eller lungebetændelse kan forebygges med den rette indsats i tide. Alligevel er forebyggelige sygehusophold blandt hjemmehjælpsmodtagere på 65 år og derover er steget fra 159 pr. 1.000 i 2015 til 169 pr. 1.000 i 2022. Det kalder klart på en forbedret forebyggende indsats i det nære sundhedsvæsen, både for patienternes skyld og til gavn for sundhedsvæsenet.

Ældre Sagen

Snorresgade 17-19 · 2300 København S · Tlf. 33 96 86 86 · www.aeldresagen.dk